

לְהַשִּׁיב דְּבַר, אֲלֵא מִשׁוּם הַדְּרָגָה
שֶׁל רוּחַ עֲלִיּוֹנָה שֶׁל חֲכָמָה שִׁישׁ
בו, שְׁפָתוֹב (איוב טו) הִחֲכֶם יַעֲנֶה
דַּעַת רוּחַ. וְאָף עַל גֵּב שֶׁהַעֲנִיָּה
הַזֶּה שֶׁהוּא עֹנֶה יֵשׁ בָּהּ קִיּוּם
הָעוֹלָם, וְיֵשׁ לוֹ בָּהּ סִיּוּעַ עֲלִיּוֹן
לְהַפִּיר אֶת רַבּוֹנוֹ, וְהִיא בְּסוּד
הָאֲמוּנָה - יֵשׁ עֲנִיָּה מִצַּד אַחַר
שְׁאִסוּרָה, שְׁפָתוֹב (שמות כ) לֹא
תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שֶׁקָּר.

לֹא תַחֲמַד (שם), כִּנְגַד הַדְּרָגָה
הַנְּסֻתָּת הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁפֶל
הַמְחַשְׁבוֹת תְּלוּיוֹת בָּהּ, וְאִין
בְּעוֹלָם מִי שִׁפְכִיר הַדְּרָגָה הַזֶּה,
מִשׁוּם שֶׁהִיא נְסֻתָּת הַנְּסֻתִּים.
וְכַשְׁעֵלָה בַּמְחַשְׁבָּה הָעֲלִיּוֹנָה
לְבַרֵּא הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן, הַכֹּל הִיוּ בְּרַגַע אַחַד.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה מח) יַעֲמְדוּ יַחְדוֹ.
וְאוֹתָהּ הַמְחַשְׁבָּה נְסֻתָּת.

וְכֵן אָדָם לְמִטָּה יֵשׁ לוֹ מְחַשְׁבָּה
נְסֻתָּת, שְׂאִין מִי שֶׁמְכִיר אוֹתָהּ
פָּרַט לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ,
וְנִתְּנָה לְאָדָם לְחַשֵּׁב דְּבָרֵי תוֹרָה
וְדְבָרֵי מִצְוָה, מִשׁוּם שֶׁאוֹתָהּ
מְחַשְׁבָּה עֲלִיּוֹנָה מְשַׁפִּיעָה
מַעֲיִנוּתִיָּה לְמִקוּם הַחֲכָמָה, וְאִין
נְפָרְדִים כָּלֵל. וּמֵאוֹתָהּ הַחֲכָמָה
הָעֲלִיּוֹנָה יֵצֵא תוֹרָה, וְשׁוֹפְעַת
הַשְּׂקָאָה עַד אוֹתוֹ מִקוּם הַחֲכָמָה
הַתַּחְתּוֹנָה, שְׁנִקְרָאת מִצְוָה.

וְעַל כֵּן, מִי שֶׁחוֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת
מִצְוָה, כְּאֵלּוּ עֲשָׂאָה, מִשׁוּם
שְׁגוּרָם לְהַבִּיא הַנְּאִת הַבְּרֻכּוֹת
מֵאוֹתָהּ הַמְחַשְׁבָּה הָעֲלִיּוֹנָה
לְמִקוּם שְׁנִקְרָא מִצְוָה. וְכֵאלּוּ
עֲשָׂאָה, כְּמוֹ שְׁנִקְרָא וְעֲשִׂיתֶם
אִתְּם. הַמְחַשְׁבָּה וְדָאֵי רֵאשׁ לְכָל.
וְאָף עַל גֵּב שֶׁבְּצַד הַמְחַשְׁבָּה
הָעֲלִיּוֹנָה נִתְּנָה הַרְשׁוּת לְחַשֵּׁב -
דְּבָרֵי מִצְוָה מִתָּר, דְּבָרִים שְׂאִינִם
מִצְוָה אֲסוּרִים, שְׁפָתוֹב לֹא
תַחֲמַד.

וְכֵן רָאָה, מִה הַטַּעַם כֹּל

דְּהָא בְּרַ נֵשׁ לֹא יְכִיל לְאַתְבָּא פְתָגָם, אֲלֵא בְּגִין
דְּרָגָא דְרוּחָא עֵילָאָה דְּחֲכָמָתָא דְּאִית בֵּיהּ.
דְּכְתִיב, (איוב טו ב) הִחֲכֶם יַעֲנֶה דַּעַת רוּחַ. וְאָף
עַל גֵּב דְּהָאֵי עֲנִיָּה דְּאִיהוּ עֲנִי, אִית בֵּיהּ קִיּוּמָא
דְּעֵלְמָא, וְאִית לִיהּ בָּהּ סִיּוּעַ עֵילָאָה, לְמַנְדַּע
לְמֵאֲרִיָּה, וְאִיהִי בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא. אִית עֲנִיָּה
מְסֻטָּרָא אַחְרָא דְּאֲסִיר, דְּכְתִיב (שמות כ טז) לֹא
תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שֶׁקָּר.

לֹא תַחֲמַד (שם כ ז'), לְקַבֵּל דְּרָגָא סְתִימָאָה עֵילָאָה,
דְּכָל מְחַשְׁבָּתָן בֵּיהּ תְּלִיין, וְלִית בְּעֵלְמָא
דִּינְדַּע הַהוּא דְּרָגָא, בְּגִין דְּאִיהוּ סְתִימָאָה
דְּסְתִימִין. וְכַד סְלִיק בַּמְחַשְׁבָּה עֵילָאָה,
לְמִיבְרָא, עֵלְמָא עֵילָאָה וְעֵלְמָא תַתָּאָה, כּוּלָּא
הוּוּ בְּרַגַעָא חֲדָא. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה מח יג)
יַעֲמְדוּ יַחְדוֹ. וְהַהוּא מְחַשְׁבָּה סְתִימָא.

וְכֵן נֵשׁ לְתַתָּא, אִית לִיהּ מְחַשְׁבָּה סְתִימָאָה,
דִּלִּית דִּינְדַּע בָּהּ, בְּרַ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּלַחֲדוּדֵי. וְיִתְּבָה לִיהּ לְבַר נֵשׁ, לְמְחַשֵּׁב מְלִין
דְּאוּרִייתָא, מְלִין דְּמִצְוָה. בְּגִין דְּהִיא מְחַשְׁבָּה
עֵילָאָה, נִגְדָּא מְבוּעִין דִּילָהּ, לְאַתְרָא דְּחֲכָמָתָא,
וְלֹא אֲתַפְרֵשׁ כָּלֵל. וְיִמְהֵיא חֲכָמָתָא עֵילָאָה
נְפָקָא תוֹרָה. וְנִגִּיד שְׁקִיּוּתָא עַד הַהוּא אַתְר
דְּחֲכָמָה תַתָּאָה, דְּאִיקְרִי מִצְוָה.

וְעַל דָּא מֵאן דְּחַשֵּׁיב לְמַעַבְד מִצְוָה, כְּאֵלּוּ
עֲשָׂאָה. בְּגִין דְּגָרִים לְמִיתֵי סִיפּוּקָא
דְּבִרְכָאן, מֵהַהוּא מְחַשְׁבָּה עֵילָאָה, לְאַתְר
דְּאִקְרִי מִצְוָה. וְכְאֵלּוּ עֲשָׂאָה. כְּמָה דְּאִתְר אָמַר
(במדבר טו לט) וְעֲשִׂיתֶם אִתְּם. מְחַשְׁבָּה וְדָאֵי רֵישָׁא
דְּכוּלָּא. וְאָף עַל גֵּב דְּכְסֻטָּרָא דְּמְחַשְׁבָּה עֵילָאָה
אֲתִיֵּיב לִיהּ רֵשׁוּתָא לְמְחַשֵּׁב. מְלִין דְּמִצְוָה
מוֹתָר, מְלִין דְּלָאוּ מִצְוָה, אֲסִירָן, דְּכְתִיב לֹא
תַחֲמַד.

וְהָא חֲזִי, מֵאֵי טַעְמָא כְּלָהוּ אֲמִירָאן, לְקַבֵּל